

***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ
У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ І НАУЦІ***

ХАРКІВ
ХНМУ
2022

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ І
НАУЦІ**

Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої
100-річчю кафедри мікробіології, вірусології та імунології
ім. проф. Д. П. Гриньова.

м. Харків, 22-23 вересня 2022 р.

Харків
ХНМУ
2022

Затверджено Вченою радою ХНМУ

Протокол № 8 від 27.10.2022.

Актуальні питання мікробіології у медичній освіті і науці: матеріали всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції, присвяченої 100-річчю кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова (м. Харків, 22-23 вересня 2022 р.) / ред. колегія.: М.М. Мішина, О.О. Вовк, І.А.Марченко - Харків : ХНМУ, 2022. – 139 с. – Укр. та англ. мовами.

Редакційна колегія: М.М. Мішина,

О.О. Вовк,

І.А.Марченко.

Оргкомітет конференції:

1. *Мішина М.М.* - зав. кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, д-р мед. наук, проф.;
2. *Вовк О.О.* - доц. кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, канд. мед. наук.;
3. *Марченко І.А.* - доц. кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, канд. мед. наук.

© Харківський національний
медичний університет, 2022

В ПРОГРЕСУЮЧІЙ СТАДІЇ.....	64
<i>Калінін Д.Е., Краснікова Л.В.</i>	
АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ВАКЦИНИ ПРОТИ ВІРУСА ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	66
<i>Коваленко Т. І.</i>	
АКТИВНИЙ ШТУЧНИЙ ІМУНІТЕТ МЕНІНГОКОКОВОЇ ІНФЕКЦІЇ	69
<i>Коваленко Н.І., Вовк О.О., Новікова І.В.</i>	
ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОКОВОЇ МІКРОБІОТИ ПРИ ФАРИНГІТАХ.....	71
<i>Кочєєва О.В.</i>	
ПРОБЛЕМА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ ШТАМІВ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	73
<i>Кузнецова М.О., Коляда О.М., Кузнецова І.К.</i>	
ВПЛИВ ГІПОДИНАМІЧНОГО СТРЕСУ ЩУРІВ-МАТЕРІВ НА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПЕЧІНКИ ЇХ ОДНОМІСЯЧНОГО ПОТОМСТВА.....	75
<i>Кузьміна І. Ю.</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ МЕДИЧНОЇ МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ.....	78
<i>Лупир А.В., Яценко М.І., Шушлягіна Н.О., Калашиник-Вакуленко Ю.М., Бондаренко О.В., Дзиза А.В., Алексєєва В.В., Чернякова О.Є.</i>	
ПАРАТОНЗИЛЯРНІ АБСЦЕСИ ТА ЇХ МІКРОБІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ	80
<i>Мішина М.М., Бондаренко О.В., Марченко І.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МІКРОБІОЦЕНОЗУ ФЛЕГМОН ШІЇ	82
<i>Мішина М.М., Сипливий В.О., Марченко І.А., Мозгова Ю.А., Дубовик О.С., Мішин Ю.М.</i>	
АНАЛІЗ ЧУТЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ ПІДПЕЧІНКОВИХ АБСЦЕСІВ ДО АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ	84
<i>Мішина М.М., Сипливий В.О., Марченко І.А., Мозгова Ю.А., Дубовик О.С., Мішин Ю.М.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ ЧУТЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ АПЕНДИКУЛЯРНИХ АБСЦЕСІВ ДО АНТИМІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ	86
<i>Мішина М.М., Сипливий В.О., Марченко І.А., Мозгова Ю.А., Дубовик О.С., Мішин Ю.М.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ ДІЇ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ЗБУДНИКИ АБСЦЕСІВ ПЕЧІНКИ	90
<i>Мішина М.М., Сипливий В.О., Марченко І.А., Мозгова Ю.А., Дубовик О.С., Мішин Ю.М.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ АНТИБІОТИКОЧУТЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ МНОЖИННИХ ІНТРААБДОМІНАЛЬНИХ АБСЦЕСІВ	92
<i>Мішина М.М., Сипливий В.О., Марченко І.А., Мозгова Ю.А.,</i>	

вакциною, залишаються вищими, ніж на вакцину MenC-CRM, яка була ліцензована в інших європейських країнах (Естонія, Іспанія).

Висновки. Однією з найважливіших характеристик вакцини Німенрикс є те, що вона має сприятливий профіль безпеки, який є подібним у всіх людей старше 6 тижнів. Безпека препарату була оцінена у великих клінічних дослідженнях у більш ніж 10 тисяч осіб, які отримали більше однієї дози вакцини, включаючи 1 тисячу немовлят, 5 тисяч дітей віком від 12 місяців до 10 років, 2300 підлітків віком 11-17 років та 2300 дорослих старше 18 років.

ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОКОВОЇ МІКРОБІОТИ ПРИ ФАРИНГІТАХ

Коваленко Н.І.¹, Вовк О.О.¹, Новікова І.В.²

¹Харківський національний медичний університет, м. Харків,
Україна

²Комунальне некомерційне підприємство
Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня», м.
Харків, Україна

Гострі та хронічні фарингіти є одними з найчастіших захворювань ЛОР-органів. Основна роль в етіології фарингітів належить вірусам, а у 15-30 % випадків збудниками є бактерії. Різноманітність інфекційних чинників захворювання ускладнює своєчасну диференційну діагностику і впливає на вибір методів лікування, особливо у разі бактеріальної інфекції і необхідності використання антибактеріальних препаратів. При відсутності своєчасного лікування можуть виникати гострі або відстрочені ускладнення. Бактерії, проникаючи в тканини слизової оболонки глотки, виділяють фактори патогенності, які викликають місцеве запалення і навіть можуть сприяти виникненню симптомів отиту та синуситу, навіть якщо ці ділянки не були інфіковані тими самими бактеріями. У більш

серйозних випадках ускладненнями можуть бути абсцеси, лімфаденіти, целюліти, менінгіти, бактеріємії.

Мета дослідження: вивчення екологічної значущості факультативно анаеробних грампозитивних коків при фарингітах.

Матеріали і методи. Для дослідження було використано клінічний матеріал 85 хворих на фарингіти, які проходили обстеження у багатопрофільній клініко-діагностичній лабораторії Комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня». У якості матеріалу для дослідження використовували змиви з зіву. Виділення та ідентифікацію мікроорганізмів проводили за морфологічними, тинкторіальними, культуральними та біохімічними властивостями згідно Наказу № 535 від 22.04.1985. Для екологічної характеристики мікроорганізмів розраховували індекс постійності, який становить відсоток кожного виду мікроорганізму від загальної кількості досліджених штамів.

Всього було ідентифіковано 117 штамів мікроорганізмів, які належали до 13 видів бактерій і 2 видів грибів роду *Candida*. Найбільша частка виділених мікроорганізмів належала до грампозитивних коків (60,7 %), а саме стрептококи виділялися у 34,2 % хворих, стафілококи – у 26,5 %. Гриби роду *Candida* були виділені у 25,6 % хворих, а решта бактерій (5,1 %) були ентерококи, синьогнійна паличка і клебсієла. Щодо видової характеристики, то серед стрептококів найпоширенішим був вид *S. viridans* (18,8 %), інші види поступалися за кількістю виділених штамів: *S. anginosus* (8,5 %), *S. pyogenes* (6,8 %), *S. mitis* (2,6 %), *S. pneumoniae* (0,95 %). Стафілококи були представлені трьома видами, серед яких переважав *S. aureus* (15,4 %), *S. anhemolyticus* виділявся у 5,1 %, а *S. epidermidis* – у 2,6 % випадків.

Значна кількість виділених штамів була представлена у монокультурі (64,8 %), двохкомпонентні асоціації зустрічалися у 32,9 % хворих, а трьохкомпонентні – у 2,3 % хворих. У 76,7 % хворих, у яких виділялася змішана культура, до складу асоціацій належали стафілококи або стрептококи, у 20 % випадків асоціації були представлені лише коковою мікрофлорою.

Про участь бактерій у розвитку інфекційного процесу може свідчити кількісна характеристика виділеного виду. Так, за коефіцієнтом популяційної щільності, клінічне значення можуть мати *S. pneumoniae* (7 lg КУО/мл), *S. mitis* (8 lg КУО/мл), *S. anginosus* (6,5 lg КУО/мл), *S. pyogenes* (5,6 lg КУО/мл), *S. aureus* (5,4 lg КУО/мл).

Таким чином, за індексом постійності і колонізаційним рівнем, найбільше екологічне значення у дослідженому біотопі мають представники нормальної мікробіоти ротової порожнини стафілококи і стрептококи, які у разі високої колонізаційної щільності можуть ускладнювати перебіг інфекційного процесу при фарингітах.

ПРОБЛЕМА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ ШТАМІВ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Кочнєва О.В.

Харківський національний медичний університет, м Харків,
Україна

Вступ. Пандемія коронавірусної інфекції принесла людству багато глобальних проблем. Стійкість до протимікробних препаратів виявилась однією з найбільших загроз для охорони здоров'я нашого покоління.

Всесвітня організація охорони здоров'я звітує, що кожного року понад 700 тисяч людей у різних країнах світу помирають від інфекцій, викликаних резистентними штамми. Це складає приблизно 2 тисячі летальних випадків на день. При цьому, деякі аналітики прогнозують, що до 2050 року рівень смертності може сягнути 10 млн осіб на рік, якщо проблему стійкості до протимікробних препаратів не вдасться вирішити.

В сучасній медичній практиці антибіотики призначають усім пацієнтам з COVID-19, чиї симптоми схожі із симптомами пневмонії, навіть якщо вона спричинена вірусом, а не бактерією. Водночас визначається збільшення внутрішньолікарняних інфекцій та рівня смертність від них, як мінімум на 15%.